

PAOT TE KONĨN XOP PU KAX'ĀMI' I

1 'Ũgmūn Paot, ha Topa tek mūn yāykutnāhā', tu nūgkutnāhā 'āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi', yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi',

2 nūy tappet xa mō'kutnā', nūy kōmēn Konĩn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā', 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ūn xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

3 Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa māmmā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmmaxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmmaxnāhā'

4 Topa te xa hāmmmaxnāhā', hak hittup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmmaxnāhā', Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmmaxnāhā'.

5 Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix.

6 'Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux,

7 yīy Topa te xa hāmmmaxnā xexkah, 'īhā 'āxop te Topa yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'.

8 Ha 'āka'ogāp-tup, 'īhā' nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xutep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxomā'ax kopit.

9 Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihi', tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

'Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

10 'Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok.

11 Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux,

12 ha kaxīy tikmū'ūn 'ūm te: “Ūgmūn yā Paot yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Ūgmūn yā 'Apot yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Ūgmūn yā Pet yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Pak mūn yā Kunnix yōg,” kaxīy.

13 'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ūn koxip putup yāy pu'? 'Ok 'ūgmūn te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ūn 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

14 'Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ūn nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup.

15 Yā tikmū'ūn te hām'āktux hok, hu: “Paot te yāy 'āxet'ax hōm puyīp-tox pix,” kaxīy. Yā' koit.

16 Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'.

17 Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūgkutnāhā', 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kakxop tuk-tup yūmmūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupnix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'

18 Tikmū'ūn kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e'! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi' xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'.

19 Yā Topa yōg tappet te:
"Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup,"
kaxīy.

20 Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg," kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: "Āte hām'āktux max," kaxīy. Yā' mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg, hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

21 Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpe'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok, 'īhāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'un hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, 'īhā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'.

²² Yoneo xop te Topa yōg hāpxomā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak,

²³ pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupnix tu' xok yūmmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xi' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk,

²⁴ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'.

²⁵ Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: "Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok," kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: "Yā hām'āpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogā hok," kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

²⁶ 'Ūkxape xop, hāmpe'āpaxeh nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux 'ūnōy pu', hu: "Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm," kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg.

²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hupmāhā', īhā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux.

²⁸ Hōmā 'āxop yā hāmhok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpe'paxex kuxyā',

²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah.

³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīnnāhā', tu yāy tu nū'

xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmūg yāy, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tigmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago.

³¹ Yīy Topa yōg tappet te: "Tigmū'ūn te hāmpe'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā max pe tu paxeh 'ohnāg," kaxīy.

2

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

¹ 'Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kakxop tuktup kama yūmmūg max.

² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg,

⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tigmū'ūn te: "Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!" kaxīy. 'Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā ka'ok, pu tigmū'ūn pēnā', nūy: "Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e'," kaxīy.

5 Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topap-xet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

6 Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg, xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg.

7 Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'ihā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpe'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: "Pūyā yāy kutox tikmū'ūn pupi tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit," kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg.

8 Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex.

9 Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux, tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux, hu: "Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak 'ohnāg, tu' pe'paxex 'ohnāg,

pa Topa te hāmpe'paxex, nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmmax nā xexkah,
nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā xexkah," kaxīy.

10 Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg. Yā Topa Koxuk

te tikmū'ün yōg hāmpe'paxex xohix yūmmüg, tu Topa yōg putup'ax xohix yūmmüg, xix Topa yōg hāmpe'paxex xohix yūmmüg.

11 Tikmū'ün yāp-xet te yāy yōg hāmpe'paxex xohix yūmmüg, yāp-xehnāg te hāmyūmmüg, ha Topa Koxuk yāp-xehnāg te Topa yōg hāmpe'paxex yūmmüg.

12 Ha Topa te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā', tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg, yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmügāhā', nūy Topa yōg hām'āktux yūmūgā'!

13 Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax 'āktux putup, xa tikmū'ün yōg hām'āktux'ax pu 'āyīpkox hok. Yā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax yūmmügāhā', tu Topa yōg tikmū'ün pu hāmyūmmügāhā', nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip.

14 Pa Topa Koxuk te tikmū'ün 'ūm kopa' xihip hok, puxix tu nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ün yā Topa hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yūmmüg 'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa yōg tikmū'ün yāp-xet ka'ogāhā'.

15 Topa Koxuk te tikmū'ün kopa xihip, puxix tikmū'ün pa hāmyūmmüg, nūy hāpxopmā'ax xohix kopit, xix hāmyūmmüg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kopit hok.

16 Yīy Topa yōg tappet te:

"Ók tikmū'ün 'ūm te Topa yōg hāmpe'paxex yūmmüg?

'Ok tikmū'ün 'ūm te Topa pu hāmyūmmügāhā'? 'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmpe'paxex yūmmūg, xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg," kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy putox puxet Kunnix putox mūtik.

3

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yā 'āxop tek mūn hā 'āxape', pa 'āte xa hām'āktux yūmmūg, 'okpa Topa Koxuk te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te hāmpe'āpanōm kummuk, Topa hā' puknōg xop putuk 'āxop te hāmpe'āpanōm, nōm te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix kakxop putuk hāmpe'āpanōm, nōm xop te Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, yā kakxop putuk, 'ākuxa mām pu'uk tu'.

² Kakxop pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu' xit'ax ka'ok mā hok, ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, hōmā xix hōnhā 'ākuxa mām pu'uk.

³ 'Āxop te Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk, tu' yāykix pax, xix yīpkumīy pax, tu Topa hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk.

⁴ Tilmū'ūn puxet te: "Ūgmūn yā Paot yōg," kaxīy, ha' nōy te: "Pak mūn yā 'Apot yōg," kaxīy. Yā Topa hā' puknōg xop putuk hāpxopmāhā'.

⁵ 'Apot yā 'a' xexka'ah, xik mūn 'ak xexka'ah. Yāk mū'āte Kunnix tu hāpxopmāhā', puxi'. Tu xa hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Yūmūg xuxyā tuk mū'āte hāpxopmāhā', yāk mūg xat, 'ūyōg kāmānat hah.

6 Tikmū'ün te hāpxa xexka hā' hām, ha tik hāmāxap te hāpxop xap xok, ha' nōy kūnāy tu' hām, tu kōnāg hā hāpxop xokax pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok. 'Ütix hām, pāyā Topa te hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy 'āte xa hām'āpak max 'āktux, ha 'Apot te xa hāmyūmmūgāhā'. Tikmūg hām, pāyā Topa te xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa māmmāhā'.

7 Kāmānat xop 'a' xexka'ah, pāyā Topa mūn xexka xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā'.

8 Ha kāmānat xop xohix yāy putuk, ha Topa te' hām'ax tu' pagop-tup, tu kāmānat hām xexka tu' pagop-tup punethok, ha kāmānat hām kutōgnāg tu' pagok-tōgnāg putup.

9 Yā 'Apot xik mūn hām Topa tu', 'āxop ha tikmūg hām, puyīy Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop te hāpxa putuk, ha Topa te xa hāmmaxnāhā', ha 'āxop te mīptut putuk kamah, yā Topa yōg mīptut.

10 'Üxuxyā te' xat, pu mīptut max mīy, tu tik puxet xat hāmāxap, pu mīkaxxap mīm mōg hāpkox kopah, pu nō māykup mō'tat, ha' nōy kūnāy tu' xat, pu nōm mō'xix hāpkox kopah. Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā', pu hām'āpak max 'āktux hāmāxap, puyīy tikmū'ün kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām ka'ok xop yūmmūgā max.

11 Mīptut xuxyā te māykup ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāykutnāhā', pu yāp-xehnāg hā yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah.

12 Ha tikmū'ün yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām pon nok

hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Üyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmyūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

13 'Üxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy Kun-nix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxi' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'.

14 'Üxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'.

15 Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hāmhok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hāmhok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah.

16 Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha 'āxop te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip,

17 yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

18 Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg xexka!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpe'paxex, yā Topa te: "Ōhōm

hãmyümmüg 'ohnäg, 'ükuxa mäm 'ohnäg tu', " kaxïy.

¹⁹⁻²⁰ Topa hã' puknõg xop te: "Yã hãmyümmüg nõ'õm," kaxïy, puxix Topa te: "Püyä yãy hã mõ'ämä', hãmyümmüg hok tu!" kaxïy. Yïy Topa yõg tappet te: "Topa te yãy mün hã' puknõg xop yümmüg, tu' yõg hãmpe'pänõm yümmüg, ha hãmyümmüg 'ühitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxïy.

²¹ Püyä tikmũ'ün yãy mün xexka 'äktux hok, tu yãy yõg hãpxopmã'ax tu' kuxa hittup hok. Yã hãpxop xohix 'õgnü', pu Topa xa hãmmaxnã'.

²² Yïy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'üxohix te 'äpẽnã max, ha Topa te hãm xexka mÿ, nüy 'äkuxa hit-tupmã'. Tu 'äkuxa hïnnähä', xayïy 'äxakix 'ihä, 'ämõg pexkox hah. Yã hõnhä Topa te mõ'ãyãy xe'ëgnäg, xix hõmä mõ'ãyãy xe'ëgnäg, xix hãptup 'ihä mõ'ãyãy xe'ëgnäg putup. Yã' xohix 'õgnü',

²³ ha 'äxop yã Kunnix yõg tikmũ'ün, ha Kunnix yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax xe'ëgnäg.

4

Yeyox yõg mõ'pok xop

¹ 'Ügmü'äte xa hã Kunnix yõg kãmãnat, tu hãpxopmãhã', nüy Kunnix pupi xa hãmyümmügä', nüy xa Topa yõg hãm'äktux xe'e 'äktux,

² Yïy Topa tek mûg xat 'ü hãpxopmã max, nüy xa hãmyümmügä' max, ha yümmüg xuxyä tek mû yõg hãpxopmã'ax pënäp-tup, nüy yümmüg, 'ok pek mû'äte hãpxopmã max, 'ok pek mû'äte hãpxopmã kummuk.

3 'Ãxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. 'Ãte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah.

4 'Ügkuxa te' mīy max 'äktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk.

5 Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'äktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'ihā nū'. Tute hāpxop xaptop'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup, 'ihā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

6 'Ükxape xop, 'äte xa hām'äktux tap, tuk mūn 'äktux, xix 'Apot 'äktux. 'Ãtek mūg 'äktux, xayīy 'ãxop hāmyūmmūg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'äktux pu 'ipkok pi'", kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'äktux max, 'ihā' nōy 'äktux kummuk.

7 'Ok 'ãxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'ãxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmaxnāhā', tu' hok hāmmaxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'äktux hok!

8 'Ãxop yāy yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'ãxexka xop, tuk mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Üyā yūmūg xohix xexka xop!

9 'Ãte hāmpe'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'ihā xohix te' pēnāhā', xix pexkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah.

10 Ha Topa hā' puknōg xop te: "Üp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'äktux, tu 'ãxop 'äktux max, pāyā yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg

pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg.

¹¹ Yā putup tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūygāhā', ak pet 'ūm yūm'ah.

¹² Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'ihā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmax hip.

¹³ Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg mānōg, 'ihāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy kuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpep!" kaxīy.

¹⁴ 'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāp-tup'ah.

¹⁵ Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā' 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah.

¹⁶ Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max,

¹⁷ hu 'āte Timōn mō'kutnāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ 'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok.

19 Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxik mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah!

20 Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg.

21 Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk hā 'āhittupmāhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittupmā', yīy hāpxopmā max.

5

Tik te' nōy hā' xupxet

1 Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xonnix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax.

2 Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāyhāhup, nūy tik kummuk xupmā.

3 'Ūyāk xihip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'īhā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit.

4 'Ūyāk xihip 'āxop mūtik, 'īhā 'āxop te yāy kotīnnāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup,

5 xa tik kummuk hōm Hāmgāyāgnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

6 'Ãxop yãy mün max pe'ãpaxex. 'Ap max'ah. Xate häm hittap yõg häm'äktux yümmüg, yïy: "Päm yõg tokatogä'ax kutığnäg te päm xexkanähä'," kaxïy.

7 Yä tokatogä'ax te häpkummuk mÿ'ax putuk, yïy häpkummuk mÿ kux, nûy tu max, tu päm putuk'ax, päm tokatok hok putuk, yä' tümnäg. Häpxip kutõgnäg 'ihä 'ügmü yõg Yoneo xop te 'ämuk xexka 'äxet'ax Nõä'yëñ mÿ putup, 'ihä kahnëñ putex, pu' xohix' mä'. Ha Kunnix te yümu yõg kahnëñ xe'e', tu mÿpkupnix tu' xok tap yümuç pupi', hu yümuç hää kahnëñ xe'e'.

8 'Äpu yümuç Kunnix pekpaxeh, nõm te yümuç pupi' xok pekpaxeh, yä' 'ämuk xexka Nõä'yëñ putuk, yïy yümuç'äte häpkummuk mÿ kux, ha päm yõg tokatogä hok putuk. Yä päm te hämmyok mÿ'ax 'äktux, xix hämmaxnä'ax 'äktux.

9 'Äte xa kax'ämi tap, pu tikmü'ün kummuk mütik 'äkotinnä hok, nõm tikmü'ün te' nøy hää' xupxet.

10 'Ãxop te häm xexka tu' pip, yïy häpkummuk mÿ xop te xa yãy kote' pip. Yi' xohix tu 'äxop 'äxatat hok. Ha nõm kummuk xop te' nøy hää' xupxet, xi' nøy yõg häpxop putup pax, xix häpxopmä kummuk xix topa komut pu nü' xup.

11 Pa tikmü'ün te yãy 'äktux, tu' kuxa yümuç ka'ok'ax 'äktux, tu häm'äktux max, pâyä' nøy hää' xupxet kummuk, xi' xupkumÿ, xix topa komut pu nü' xup, xix kenmuk xo'op tu möktu paptux, xi' nøy kupex, xix häpxop hää' xupxet, puxix nõm tu 'äxatat, nûy nü' mütik 'äxit hok.

12-13 'Äte Topa hää' puknög xop yõg häpxopmä'ax kopit hok. Yä Topa mün te' kopit putup. Pa 'äxop te yãy yõg häpxopmä'ax kopit'ax. Yä' max xa' kopit.

Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu ti hok," kaxīy.

6

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

¹ 'Āxape te xa hāpkummugā', 'āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg.

² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit putup. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok?

³ Yā yūmū'āte pexkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh.

⁴ 'Āxape te 'ākte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok.

⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg, puyīy 'ātix hu' kopit max?

⁶ Yā' xip! 'Āte' yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā' kummuk'ax kopit.

⁷ 'Āxop yāytukmīy tik puknōg keppah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'.

8 Pa 'ãxop te 'ãxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu 'ãkummugā pax. 'Ãhup! Puxi'! 'Ãxop xape xop.

9-10 Tikmū'ũn kummuk te pexkox ha' mōg 'ohnāg, nōm xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg, 'ap mōg putup'ah hāpkummuk mī'yax xop xohix, nōm te' nōy hā' xupxet, xix nōm te topa komut pu nū'xup, xix nōm te' nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy yīpxox hā' xupxet, xix nōm tik te tik nōy pēnā kummuk, xix 'ũn te 'ũn nōy pēnā kummuk xix nōm te hāpxop hā' xupxet, xix nōm xupkumīy, xix nōm te kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xix nōm te' nōy kupex, xix nōm te hāpxopmā kummuk pax.

11 Hōmā 'ãxop 'ũm te hāpxopmāhā kaxīy, pa Topa te 'ãkuxa tupmāhā', xa 'ãkuxa max, ha hōnhā 'ãxop te Topa hā tikmū'ũn, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'ãxop yā Topa yōg tikmū'ũn, xix Topa Koxuk hā 'ãxop yā Topa yōg tikmū'ũn.

Topa tu hāpxopmā max

12 Pa tikmū'ũn 'ũm te hām'āktux'ax, hu: “'Ãte yāy putup'ax xohix mī'yax,” kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy putup'ax mīy, puxix xa kummugā'ax. 'Ãte hāpxopmā'ax xohix kamah, pa 'âte' tux hok, pu nō hāpxopmā'ax 'ügkummugā hok.

13 Pa tikmū'un nōy te hām'āktux'ax, hu: “Topa te hāpxop xit'ax mīy pu tikmū'ũn mā', ha Topa te tikmū'ũn tex mīy, puyīy tikmū'ũn nō tu xit,” kaxīy. Hamūn. Pa Topa te tikmū'ũn tex nōāp-tup, xi' xit'ax nōāp-tup kamah. Yā yūmūg yīn mīy, 'üyīy yūmūg hāpxopmāhā yūmūg xuxyā tu', yūmūg yīn 'ũm mīy'ah, 'üyīy yūmūg nōy hā' xupxet. 'Ãmhok. Yā yūmūg yīn yā yūmūg xuxyā yōg.

14 Topa te yūmūg xuxyā putpu' hīnnāhā, hu yūmūg hīnnā'ax putpu kamah, 'ūka'ok tu'.

15 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? 'Āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, Yā' kummuk xexka, xa Kunnix yōg tik te xotit mūtik 'ānōm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn puxet. Pūyā Topa 'ātux hok, xayīy 'ānōm hok!

16 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā tik te xotit mūtik nōm, puxix 'ūn hā' yīn puxet, Topa yōg tappet te: "Yā' tix te yāyhā' yīn puxet," kaxīy.

17 Pa tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik.

18 'Ūg'āpax, xayīy 'ānōy hā 'āxupxet hok. Hāpkummuk mīy'ax nōy tikmū'ūn yāy yīn kummugā'ah, pa tikmū'ūn xonnix, puxix yāy yīn kummugā'.

19 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā Topa Koxuk xip 'ākopah, ha Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn xat'ah, 'āmhok, yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat.

20 Topa te 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nūy 'ākuxa tupmā', yā yāy kutox xok 'āxop pupi', nūy 'ākuxa tupmā', yīy hāpkummuk mīy hok, puyī' puknōg xop pēnā', tu: "'Āxop yōg Topa max, tu 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā max!" kaxīy.

7

Tikmū'ūn te yāyta'ax

1 'Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tappet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: "'Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Yā' max pu yā tik yāytax hok, nūy yā' hok xip,

² pa tikmū'ūn punethok te' nōy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yōg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yōg tik mūy.

³ 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nōm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nōm max.

⁴ 'Ūxetut yīn yā' yīpxox yōg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yōg yīn, yī' xetut te' xat.

⁵ Xatix yāy mūn hōm, nūy 'ū nū mūtik 'ānōm, nūy 'āti ka'ōk. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'īhā' āptox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutōgnāg 'īhā' āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'īhā' nū mūtik 'ānōm 'ūxeheh, pu Hāmgāyāgnāg xatix kummugā hok, 'ānōm putup hah.

⁶ 'Āxep xat'ah 'āte nōmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'.

⁷ 'Ātep-tup, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nūy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nōy ka'ogāhā pu yāyta max.

⁸ Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nūy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām.

⁹ Yāytap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāytax. Yāytax'ax 'ūmax, yāytap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk 'ākopah.

¹⁰ Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok.

¹¹ Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nōy mūg hok, tu mōktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy xetut mūg, nūy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

¹² Tikmū'ūn nōy pu 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix

kopah, ha 'ũn mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok.

¹³ Ha 'ũn nōy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nōm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok.

¹⁴ Yā Topa te' yīpxox ha hāmmaxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmmaxnā'ax, tu 'ũn nōy ha hāmmaxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā' hāmmaxnā'ax, puyīy tuk-tok xohix hu Topa yōg, ka Topa hā' puknōg xop putuk, nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg.

¹⁵ Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa māmmāhā', 'ūyīy nōy xop mūtik tu ti max.

¹⁶ 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānōy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mōg, 'ūgmīy hok.

Topa pu'yīpkox xihip

¹⁷ Pūyā tigmū'ũn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tigmū'ũn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tigmū'ũn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ Tik te yāy nāg xax yīmap tu' xak tap, 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ohnāg 'ihā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy xax xak hok.

19 Yã' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yã Topa pu yãy putuk, pa Topa yõg xat'ax pu 'Ipkok pi', nûy hâpxopmã max.

20 Püyã' xohix hâpxopmã max, Topa te' xãnãhã', pu tu hâpxopma max tikmû'ün kopah. Püyã tu' pip ka'ok, nûy yãy yõg hâpxopmã'ax mîy.

21 'Ok 'âhãm 'ãxat'ax pu, 'ihã Topa te 'ãxãnãhã'? 'Ok 'âhok hã 'âhãm, tu tayûmak 'ûm pa hok? 'Üxutigã hok, pa mõg'ax nûy 'ânôy pu 'âhãm, nûy tayûmak pop, puxi mõy, tu' hãm.

22 Yã yûmûg xuxyã te 'âkuxa kummuk xut, 'ihã 'ãxãnãhã', tu' xut, xa mõg, xayîy yûmûg xuxyã hã 'aptix, nûy nõm pu 'ayipkok xihip. Kamah tik hãm 'ûnôy pu', nûy tayûmak pop, yã kamah Kunnix hã 'ûptix, nûy yûmûg xuxyã pu' hãm 'ûhok hã, nûy nõm pu' yîpkox xip.

23 Topa te yãy kutox nûl'kutnãhã', pu 'âxop pupi tu xok. Yã yãy kutox yâp-xehnâg, ha Topa te mõ'yãy xe'ëgnâg, pâyã nûl'kutnãhã', pu 'âxop pupi tu xok, puyîy 'âxop hã 'âxuxyâp-xet.

24 Topa te 'ãxãnãhã', tu 'ayimõgatux. 'Apu pi ka'ok, nûy Topa pu 'âhãm mõ kuma mõg.

25 'Ükxape xop: Xatek yîkopit, hu: "'Ok max tikmû'ün yãytax?" kaxîy. Topa tek xat'ah, 'ûyîy 'âte' hok pip xop pu hãm'âktux, pâyã 'âte hãmpe'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yîy 'âte nõm xop pu hâmyûmmûgã'ax.

26 Hõnhã' gâyxop te yûmûg xûygã punethok, yî' max, pu tu tik yãyta hok.

27 'Ok xate 'ün mûg'ax, nûy yãytax? 'Apu, yãyta'. 'Ok yã' hok 'âxip? 'Apu 'âhok xihip.

28 Yã' max pu' xetut mûy, yã hâpkummuk 'ohnâg.

'Ũn hok yũm yãytax, hu ta hãmmax mĩy, pãyã' yãykuxop'ax punethok, ha 'ãte 'ãp-tup'ah, xa yãykuxop.

²⁹ 'Ũkxape: 'Ãte xa hãm'ãktux, nãy xa hãmyãmmügã'. Yã hãmyãxatamuk xohix yõg 'ãmnãy xox putox, ha hãpxip kutõgnãg 'lhã tikmã 'ún xohix hok pip'ax putuk hãpxopmãp-tup, 'ok pe' yãytaha', 'ok pe' yãytahok.

³⁰ Ha' kuxa hittup 'ohnãg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnãg xop putuk'ax, xix hãpxop pop xop te hãmhõgnãg pip xop putuk'ax,

³¹ ha nõm xop te hãpxop hã' hãm xop te' nõy xop putuk'ax, nõm xop te' yãykuxop 'ohnãg putuk'ax. Yã hãpxip kutõgnãg 'lhã hãm xexka nõg putup.

³² 'Ãte 'ãp-tup nõg, xa yãy kuxop, nãy hãpxop xak'ax tat. 'Uhok pip xop te yãmmüg xuxyã xak, nãy tu hãm max, puyã tu xuxyã kuxa hittupmã'.

³³ Pa' yãpxox xop te hãpxop xak'ax tat, puyã' xetut kuxa hittupmã'.

³⁴ Tu yãmmüg xuxyã pu hãpxopmã kamah, yãpxox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut xop te yãmmüg xuxyã pu hãpxopmãp-tup, yãpxox tix, pa' yãpxox kuxa hittupmãp-tup kamah, hu yãykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.

³⁵ 'Ãte 'ãxop hãk putup, nãy mõ'ãñynãm, yãy xa hãmyãmmügãhã'. 'A 'ãte 'ãkummugãp-tup'ah, pãyã 'ãp-tup, xa 'ãxop hãpxopmã max, nãy tu mãynãg mĩy, nãy 'ãkuxa hittup, nãy 'ap-tox puxet hã, xix 'ãkuxa 'ãkuxap-xet hã Topa xa tu hãm.

³⁶ Tik te yãyta'ax, pa yãyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nõm yãmmüg'ah, tu' mãg putup, puyã' mãy. 'Ap

hāpkummuk 'ūm mīy'ah.

³⁷ Pa tik te' hok xip putup tu yāy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nīm, nūy nū mūtik nōm 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā' hok xihip.

³⁸ Tik te' xetut xip tap mūg, nūy nū mūtik yāytax, yā hāpxopmā max, pa tik te' mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip, yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹ 'Ūn te' yīpxox mūg, nūy nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy, nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa yūm ka'ok'ax mūtik yāytax.

⁴⁰ Pa 'āte hāmpe'paxex, hu: Yā' max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok. Yā kaxīy Topa Koxuk te 'ā hāmyūmmūgāhā'.

8

Tikmū'ūn te xogyīn hōm topa komut xop pu'

¹ 'Āxop tek yīkopit, hu: "Ok max, 'ūgmūg xit'ax xohix mā??" kaxīy. Yīy 'āte hāpxop xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn te' xit'ax hōm topa komut xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e 'āktux, hu: "Yūmūg xohix te hāmyūmmūg," kaxīy. Pa hāmyūmmūg'ax kutōgnāg te hāpkummugāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, pāyā tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu' nōy ka'ogāhā', tu hāmyūmmūg xe'e'.

² Tikmū'ūn te yāy pe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg!" kaxīy, puxix hāmyūmmūg 'ohnāg,

³ pa tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxix yā Topa te nōm yūmmūg.

⁴ 'Āte xa topa komut 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg. Topa komut xop 'ap xe'e'ah. Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-xehnāg xip pexkox tu',

5 pa Topa hā' puknōg xop te komut xop 'āxet "topah", ha topa komut pip punethok, hāmnōgnōy tu' pip, xix hām tu' pip, ha kamah tikmū'ūn xuxyā punethok pip.

6 Pa yūmū'āte Topap-xehnāg yūmmūg, yā Kunnix hā mūnūn tu yūmūg 'Ātak, tu hāpxop xohix mīy, ha Topa tu yūmūg hi'. Ha yūmūg xuxyā yāp-xet xip kamah, yā Yeyox Kunnix, tu hāpxop xohix mīy kamah, yāy Tak mūtik, xi' hep xohix xop mīy, hu yūmūg mīy kamah.

7 Pāyā' kuxa mām ka'ok xop yā xohix te' yūmmūg'ah, 'ūyāg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hōnhā pe'paxex kamah, tu hāpxop xit'ax pe'paxex, hu: "Yā tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm topa komut pu'", kaxīy. Tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax māp-tup'ah.

8 Pa hāpxop xit'ax 'ūm te yūmūg kuxa tupmā 'ohnāg, pu Topa yūmmūg putup! 'Āmhok. 'Ok pe' xit'ax mā', 'ok pe' xit'ax mā hok, puxix yūmūg kuxa kummugā 'ohnāg.

9 'Ōg pa 'āti', yāy putup'ax mīy hok, ka xate 'āxape pu'uk pu hāpkummugā', tu' mōgā kummuk, pu tu yāy pu hāpkummuk mīy.

10 'Āxape kuxa yūm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ūm mā hok, tu 'āxit pēnāhā', xate komut xop yōg xit'ax māhā', puxix 'āxape' māp-tup, 'īhā' kuxa te' tux hok pu' mā hok.

11 Ha Kunnix xok 'āxape pu'uk pupi', pāyā 'āxape te Topa yōg putat xak, nūy 'āpe mōg, nūy 'āmūn pu' yīpkox xip, yīy ta 'ānōy mōgā kummuk,

12 tu 'āxape kummugāhā', hu Kunnix pu hāpkummugāhā kamah, Kunnix te 'āxape pupi'

xok hah.

¹³ Yiy 'ăte xogyin mā hok, kak xape mōgā kum-muk, pu tu yāy kuxa pu hāpkummuk mīy, 'ūkxit hah.

9

Yeyox te mō tik kutnāhā'

¹ 'Ok 'ăte yāy xat hok? Yāk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā' hok? Yā nūgkutnāhā'. 'Ok 'ăte yūmūg xuxyā Yeyox pēnā hok? Yā' pēnāhā'. Yeyox pu 'ăte hāpxopmāhā', 'ihā xa hām'āpak'ax max 'āktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah.

² Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', pāyā' kuxa mām xop nōy tek mūn pu' yīpkox 'ohnāg, ha 'āxop tek mūn pu 'āyīpkox pip, yā' 'āmōg Topa yōg putat hā, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', hu hāmyūmmūg, yā yūmūg xuxyā te nūgkutnāhā', 'ăte hām'āpak max'ax 'āktux.

³ Tikmū'ūn tek kummuk 'āktux, kopxix yāy 'āktux,

⁴ hu: 'Ok tux hok 'ă' hōm 'ūkxit'ax, xix xo'op'ax 'ūghām hah?

⁵ Pax 'ūkxetut mūy, ha' kuxa mām ka'ok, 'ok 'āxop tek tux hok 'ăte nōm mōgā', pu nū mūtik mōg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? Yā mō'pok xop nōy te' xetut xop mōgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox taknōy xop te' mōgāhā', xix Pet kama te' xetut mōgāhā'.

⁶ Yā Maname xik mūn puxet hām, 'ūgmūg yīm hāk mūg hām, nūy xit, nūy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yōg mō'pok xop nōy te' hok hā hāpxop pop, hāmyūmmūgā'ax tu' pop.

⁷ 'Ok xonat 'ūm hām, 'ok yāy yīm hā' hām, nūy xit, nūy pip'ax tu' pago? 'Ap hām'ah! Yā gohet te' pago. Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg mīnta xut hok, nūy mā'?

Yã' mãhã'. 'Üxohix te yãy yõg kup tu' xut mïnta, tu' mähã'. Maket 'üm te' yõg münüytut hep xo'op hok? Yã' xo'op!

8 'Üxohix te' yümmüg, yã hãpxopmã'ax max, pu yãy hãm'ax hã tu xit, xix tu pet, yãy Möyyex yõg xat'ax kamah yã hãm'äktux,

9 tu: "Münüytut tak yïkox hïy hok, puyï' xit hok, 'ihã' xuxnãg xetox xap möy tu' tonnok. Püyã' xux mä'," kaxïy. 'Ok Topa te hãm'äktux, tu münüytut tak putup pax'ax 'aktux? 'Ämhok.

10 Pa yümmü'ä' xuktux, 'üyïy yümmüg yãy hãm'ax hã yümmüg xit, xik pet. Tikmû'ün te hãm'äpak max'ax 'äktux, puxix tik putuk, nõm te hãpxop xap xok, ha tikmû'ün te hãmyümmügähã', puxix tik putuk, nõm te hãpxop ta'ax nünnähã', yã' xohix te yãy hãm'ax hã' xit, xi' pet. Kaxïy Maname xik mün hãm, nüy Topa yõg hãm'äktux 'äktux. Yã' hãm'ax xe'e'!

11 'Ügmû'äte xa hãm'äpak max'ax 'äktux. 'Ok 'axop tek mû'ä ta nemën hok, nüy hãpxop 'ügmû'ä popmã 'üyänän tu'? Yã' 'äxop te ta nemën.

12 Yümmüg xuxyã yõg tik mõ'pok xop te' hip, xa tu' popmã hãpxop. Yã' max, pa 'äxop tek mû'ä' ta nemën hãmãxap.

Pãyâk mû'äte xa tu' xak hã hãmhõgnãg, nüy 'äxop pu hupmã hok, nüy Topa puk mûg hãm max.

13 'Äxop te hãmyümmüg. 'Ämânex xop te Topa pet xexka kopa' hãm, tu Topa pet tu' xit'ax pop, nüy mä', ha tikmû'ün te xokxop mõ'hap, nüy Topa pu hãxyã', ha 'ämânex xop te xogyïn yãg paha', tu' mähã'.

14 Ha kaxïy yümmüg xuxyã te' xat, pu' yõg kãmãnat xop kama tu xit, tu yãy yõg hãm'äx hã' xit, tu

hãm'ãpak max'ax 'ãktux hu hã' xit'ax pop hãm'ãpak xop tu'.

15 Hãmyãxatamuk xohix hã 'ãte hãmyümmügãhã', tu hãpxop 'ãm xak 'ohnãg, xak mû'ã pago, xix hõnhã 'ãte 'a' xak'ah kamah. 'Üyãk xok, pãyã hãpxop 'ãm xak 'ãte putup'ah. 'A xak xet'ah 'ãte'.

16 'Ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'ãte yãy xexka pekpaxex, hãm'ãpak'ax 'ãktux tu'. Yã 'ãte ta nemẽn Topa pu', nãy hãm'ãktux. 'Ãte hãm'ãktux hok, puxix Topa 'ügkummugã'.

17 Yãy 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup pax, tu hãmmax hip kamah, pu yãmãg xuxyã 'ã hãmmaxnã'. 'Ãte hãm'ãktux, Topa tek xat hah, yã Topa te 'ã' hõm 'üghãm'ax.

18 'Ok Topa te 'ã' pagop-tup? Tu te pago hã xiy? Yãk kuxa hittupmãhã', nãy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nãy hok hã' xuktux, kaxiy Topa te 'ã' pago, tuk kuxa hittupmãhã', ha 'ãte' nôy yõg tayãmak xak 'ohnãg.

19 'Ãte yãy xat, nãy Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, ha tikmû'ün tek xat 'ohnãg! Pa tikmû'ün xohix puk hãm, tuk hok hãk hãm, puyãy tikmû'ün kuxa punethok mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

20 'Ükhãm Yoneo xop mütik, kopxix 'ãte Yoneo xop yõg hãpxopmã'ax tat, puyãy kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mõyyex yõg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mütik xip, 'ihã 'ãte' xat'ax puk yãpkox xip, nãy Yoneo xop hãk xape'.

21 'Ükxip puknõg xop mütik, kopxix 'ãte Mõyyex yõg xat'ax xaxogãhã', puyãy puknõg xop kuxa mãm ka'ok yãmãg xuxyã kopah. Pa Topa yõg xat'ax puk yãpkox xip, ha Kunnix yõg xat'ax tek xat xe'e'.

22 'Ũxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxomā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxomā'ax tat, nūy hāpxomā'ax xohix hātikmū'ūn 'ūm mōgā Topa yōg putat hā.

23 'Āte hāpxomā'ax xohix tat, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'.

24 Tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, ha' xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xu pep tap, xi' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg.

25 Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xu pep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xu pep tap, tu kānēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatamuk xohix nōg 'lhā' kānēy yāykoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yāykoxyōy 'ohnāg.

26 Kaxīy 'āte hāpxomā max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxomā'ah, pāyā māynāg hāpxomāhā', tu Topa pu hāpxomā max.

27 'Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxomā max mōg kumak mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxomā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

10

Topa komut pu nū'āxup hok

1 'Ũkxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Mōyyex pe'

mōg, 'lhā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgōy xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak.

² Tu hāmgōy xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'lhā Mōyyex pe' mōg,

³ 'Uxohix te pexkox yōg hāpxop puxet māhā',

⁴ tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kuninx tu' xo'opmāhā', tu Kuninx mūtik mōg putat tox hā.

⁵ Pa tikmū'ūn punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶ Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'uyī yūmūg hāpxop hitop xak hok.

⁷ 'Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ūn hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ūn mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa komut xop pu'," kaxīy.

⁸ 'Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ūn hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'lhā' xakix.

⁹ 'Āpu yūmū'āte Topa gāyāhā', hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ūn hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā gāy te' kix.

¹⁰ Yā tikmū'ūn hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Uxok'ax.

¹¹ Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'uyīy tikmū'ūn hittap putuk hok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹² 'Og pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīyām, xayīy hāpkummuk mīy hok.

13 'Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah, mōknīynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!" kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

14 'Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āk-tettex hok.

15 'Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'.

16 Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kānēy, ha mīnta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmaxnā', yīy yūmū'āte kamah kānēy hā' xo'op, tu Topa pu: "Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pexkox yōg xupyāg xe'e' hōm. Puxi', kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate'? Xate xupyāg xo'op, hu ta 'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmaxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmaxnā'.

17 Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

18 Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'īhā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'.

19 'Ãtep-tep 'ãktux putup? 'Ok topa komut ka'ok?
 'Ap ka'ok'ah, yã' hitop. 'Ok hãpxop xit'ax ka'ok,
 tikmũ'ün te nõm topa komut xop pu'hõm? Yãmhok!

20 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmũ'ün te nõm xit'ax hõm
 yãmãy kummuk pu', 'ihã komut xop pu' hõm, 'ap
 Topa pu' hõm'ah. 'Ãtep-tup'ah, xa yãmãy kummuk
 yõg hãpxop pop.

21 'Axop te Topa yõg kãnãy hã' xo'op, nãy yãmãg
 xuxyã pe'ãpaxex. 'Apu yãmãy kummuk yõg kãnãy
 hã xo'op hok. 'Axop te Topa yõg hãpxop mãhã', nãy
 yãmãg xuxyã pe'ãpaxex. 'Apu yãmãy yõg hãpxop mã
 hok.

22 'Ok yãmã'âte Topa gãyãp-tup? 'Akuxãnõg!
 Paxip! Topa ka'ok, ha ta yãmãg pu'uk.

'Ãnõy yõg putup'ax mãy

23 Tikmũ'ün 'üm te: "Yãmã'âte yãy putup
 mãy'ax," kaxi. Mõy mãy, pãyã' mãy'ax 'üm te xa
 hãpkummugã'ax. Ha xe: "Yãmã'âte yãy putup
 mãy'ax," kaxi. Hamün. Pa xate' mãy'ax 'üm 'ühitop
 tu' mãy.

24 Yãy putup'ax mãy hok, pa 'ãnõy putup'ax mãy,
 nãy nõm kuxa hittupmã'.

25 'Akuxa te yãy tux hok xa xogyin mã', 'apu,
 xogyin xohix mã', tu' nõy yïkopit hok.

26 Yã Topa yõg tappet te: "Hãm xexka yã Topa
 yõg, xix hãpxop xohix 'üyõg kamah," kaxi.

27 Tikmũ'ün kuxa mãm hok te 'ãxãnhã xa 'ãxit,
 'ãmõg putup, nãy mõg, nãy hãpxop xohix mã', hu
 'ãnõy yïkopit hok, ka 'akuxa 'akupex, hu 'ahittup
 'ohnãg.

28 Pa tikmū'ūn 'ūm te: "Nāy! 'Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!" kaxīy, 'āpu' mā hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu' hittup 'ohnāg,

29 xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: 'Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?'

30 Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: 'Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop, kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tikmū'ūn te 'ā xuktux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā!', kaxīy.

31 Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: "'Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok. Puxi!', kaxīy.

32 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok.

33 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11

1 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kun-nix yōg hāpxopmā'ax tat.

'Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

2 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā yīpkox pip.

³ Pa 'äte 'äp-tup, xa hāmyūmmūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat.

⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'äxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy.

⁵⁻⁶ Pa 'ün xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ütux hok pu 'ün tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'äxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'ihā 'ün tep-tox mō'nīy hok, tu 'ün nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāyhāhup hok.

⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy hok. Yā Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ün te tik kuxa hittupmāhā'.

⁸ Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'üketut mīy.

⁹ 'Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Ämhok, pa 'ün mīy, puyīy tik hā tu tehe'.

¹⁰ Yīy 'ün xop tep-tox mō'nīy pexkox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpkox pip.

¹¹ Topa yōg putat hā tihik xix 'ühūn te mō'yāy nīynām.

¹² Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ün mīy, ha kama tik te 'ün tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā̄ xohix.

¹³ 'Äpu 'äxop te' kopit: 'Ok max, 'ün putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux?

¹⁴ Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ün te' yūmmūg,

¹⁵ pa 'ün mün xe tox pu max, tup-tox mō'nīy.

¹⁶ Tikmū'ün 'üm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ügmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ün xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotinnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷ Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kummugāhā'.

¹⁸ Tikmū'ün te 'ā hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy pax, 'ihā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah.

¹⁹ Yā' max 'āxop yāyxatat kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg.

²⁰ 'Āxop yāy tu nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok.

²¹ Yā 'üyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ühi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux.

²² 'Ok yā 'āpet 'üm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmāhā'. Xatep tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'ōm? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³ Yūmūg xuxyā te 'ā hāmyūmmūgāhā', ha xa' yūmmūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmnīy hā, ha tikmū'ün gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap,

²⁴ tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi!" kaxīy. Tu pām koxip, tu:

“Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok,” kaxīy.

²⁵ 'Ūxit kux, 'īhā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: “Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'īhāk mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok,” kaxīy.

²⁶ 'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa kummuk te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kum-mugāp-tup 'ūyānān tu'.

²⁸ Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op.

²⁹ Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūygā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg kuxa kummuk xit.

³⁰ Tikmū'ūn punethok te hāmpe'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap.

³¹ Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūygā hok.

³² Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūmmūg, tu yūmūg xūygāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmgāynāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³ 'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā',

nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hip.

³⁴ Putup te 'āp-tex, yī ta yāy pet tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kofīnnāhā', pu Topa 'āxop xūygā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'īhā 'āxop mūtik 'ūkxip.

12

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

¹ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmyūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūmmūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā max.

² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūmmūg, 'īhā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk.

³ Yīy 'āte xa hāmyūmmūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: "Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā", kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: "Yeyox yā yūmūg xuxyā!" kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'.

⁵ Ha yūmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmūg xuxyāp-xet puk hām.

⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā nōy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'.

⁷ Topa te' kuxa mām xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām

ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'.

⁸ Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', puyī' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy hāmyūmmūgā',

⁹ xi' nōy ka'ogāhā', puyī' kuxa yūm ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy pakut hittupmā

¹⁰ xi' nōy ka'ogāhā', puyī' hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' hāmyūmmūg, nūy Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkoxuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' yī'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'.

¹¹ Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā', tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā' yīn puxet

¹² Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmūg xohix, tu Kunnix hāk yīn puxet.

¹³ Yā yūmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmūg yīn puxet. Yā yūmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmūg hok hā' hām, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmūg xohix kopa' xip, yīy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

¹⁴ Ha' yĩn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok.

¹⁵ Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: "Akmūn te yāk yīm'ah, huk yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'.

¹⁶ Pax pu' yīpkox yīy, tu: "Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'.

¹⁷ Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg.

¹⁸ Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy.

¹⁹ Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok.

²⁰ Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

²¹ Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: "Mōg, 'āte 'āp-tupnōg," kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu' xuktux. Hā kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok.

²² 'Amhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah.

²³ Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max,

²⁴ tu mō' yāg nōy nīy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max,

²⁵ ha' yāyxatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet.

²⁶ 'Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix xūy kamah. 'Ūyīn yāg tap, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hittup 'ohnāg.

27 'Ãxop te Kunnix hã 'ãyñ, yã 'ãxohix te Kunnix hã 'ãyñ yãg.

28 Topa te hãpxopmã mãynãg 'ükuxa mãm ka'ok xop kopah, tu tik xop mõ'pok hãmãxap, hak-nãy tu tik xop nõy te Topa pupi hãm'ãktux, hak-nãy tu tik xop nõy te hãmyümmügãhã', hak-nãy tu tik xop nõy te hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg, ha tigmû'ün puxet te' mÿ hok, hak-nãy tu tik xop nõy te' pakut xop hittupmãhã', xi' nõy xop te' nõy hã tu' tehet, xi' nõy xop te' nõy xat, xi' nõy xop te' yÿ'ax puknõg hã' yÿ.

29 'A' xohix mõ'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hãm'ãktux'ah, 'a' xohix te hãmyümmügã'ah, xix 'a hãpxopmã ka'ok'ah.

30 'A' xohix te' pakut'ax hittupmã'ah, xi' yÿ'ax puknõg hã' yÿ'ah, xi' nõy pu 'a' yÿ'ax 'üm yümmügã'ah.

31 Yÿ Topa tu' xax, pu 'ãka'ogã', xayÿ 'ãnõy ka'ogã 'üyänän tu'.

Pãyã 'âte xa' mûg putup putat xe'ëgnãg.

13

'Ãnõy putup pax

1 Pax tigmû'ün yÿ'ax hãk yÿ, xix pexkox yõg nû'pok xop yÿ'ax hãk yÿ, pãyã 'âtek nõy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yÿ, yãk yÿ'ax te 'ãmãnex te xap kãyã'ax putuk, yã' kax ka'ok, pãyã hitop hã' kax, tu' nõy yümmügã 'ohnãg.

2 Pax 'âte Topa pupi hãm'ãktux, xix hãmyümmüg xexka', xix hãm'ãktux xe'e yümmüg, xik kuxa yü'm 'üm ka'ognãg, nûy yïktix xut hãm tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hã hãpxopmã'.

3 Pax 'ăte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap, nūy Topa pu haxyā', pa 'ătep-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

4 Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a yāy mūn xexka 'ăktux'ah,

5 tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'paxex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xaxogāhā'.

6 Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu hittup hok, pāyā' hāmyok mīy'ax hā' hittup.

7 'Ap kuxa tekñōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu hāmmak hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

8 Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'ăktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāp-tup kamah.

9 'Ūgmū'ăte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'ăktux kutōgnāg kamah,

10 pa 'āmnīy 'ūm mō'nā'ax, 'īhā yūmūg xuxyā nūn, 'īhā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa KoXuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'ăte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

11 Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kakxop, tu hām'ăktux, tu kakxop putuk, xix 'ăte hāmperekpaxex tu kakxop putuk, pāyā hōnhāk xip tap, hu 'ăte kakxop yōg hāpxopmā putuk 'a mīy'ah.

12 Hōnhā yūmū'ăte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmnīy 'ūm mō'nāp-tup, 'īhā yūmū'ăte Topa pa pēnā max, 'ūyīkāgnāg hā'

tihí tu'. Hõnhã yümmüg'âte Topa yümmüg kutõgnâg, pa 'amnïy 'üm mõ'näp-tup, ha 'âte Topa yümmüg maxp-tup, yã kaxïy hã Topa tek yümmüg.

¹³ Hõnhã yümmüg kuxa mäm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yã hãpxopmã'ax max. Xix yümmüg'âte hãmmmax hip, tu Kunnix putpu' nün'ax hip, nüy yümmüg mõg pexkox hah. Yã hãpxopmã'ax max kamah. Xix yümmüg yãy putup pax, tu' kux 'ohnâg. Yã hãpxopmã max'ax xe'ëgnâg.

14

Topa Koxuk te tikmû'ün ka'ogâhã'

¹ 'Üymax, ta' nöy putup pax. 'Äpu 'änöy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yõg hãpxop popmã xa'. Yã' max xe'e', pu Topa pupi hãm'äktux.

² 'Üyïy'ax puknõg hã tikmû'ün yïy, puxix Topa tu hãm'äktux, pãyã tikmû'ün 'üm pu hãm'äktux'ah, 'üyïy'ax yã' puknõg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogâhã', pu Topa yõg hãm'äktux xe'e' äktux.

³ Pa tikmû'ün te Topa pupi hãm'äktux, puxix tikmû'ün pu' xuktux, tu mõ'nïynäm, tu nõ teheh.

⁴ Tikmû'ün yïy, 'üyïy'ax puknõg hã' yïy, puxix mõ yãy nïynäm, pãyã tikmû'ün te Topa pupi hãm'äktux, puxi' kuxa mäm ka'ok xop xohix mõ'nïynäm.

⁵ 'Äte 'äp-tup, xa yïy'ax puknõg hã 'äyïy, pãyã 'âte 'äp-tup xexka', xa Topa pupi hãm'äktux, nüy 'änöy xop ka'ogâhã', ha' nöy te yãy mün puxet ka'okgâhã'. Yã' yïy'ax puknõg hã hãm'äktux. Pãyã tikmû'ün xip, nüy nöy pu hãmyümmügâhã', puxi' yïy'ax puknõg yõg hãm'äktux yümmügâhã', nüy hãm'äktux'ax hã' nöy ka'ogâhã'.

6 'Ükxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānlŷnām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ihā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānlŷnām xe'e'.

7 'Üg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg.

8 Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāykix'ax, 'ok pe' xit'ax.

9 Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūmmūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax.

10 Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg.

11 'Āte' yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah.

12 Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā, xayīy 'ānōy xop ka'ogā kamah.

13 Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūmmūg.

14 Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxik kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'.

15 'Āte putep mūn mīy'ax? 'Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg.

16 'Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape' xupax, pāyā' yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupak, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'.

17 Yīy xate hām'āktux māynāg, 'ihā Topa pu hām'āktux, pāyā' 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg.

18 'Āte Topa pu: 'Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg.

19 Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihi', kopxix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg hām'āktux kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'āktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte putup'ah.

20 'Ūkxape: 'Āxop hā kakxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kakxop putuk, 'ihā hāmpe'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk.

21 Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

"Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'āktux putup,
tu' yīy'ax puknōg hā hām'āktux putup,
xi' puknōg yīkox hā hām'āktux putup,
pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg," kaxīy.

22 Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'āktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'āktux, yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'āktux'ah.

23 'Ãxop yãykotïnnãhã', 'ãxohix te' yãy'ax puknõg hã 'ãyãy, puxix hãmyümmüg hok xop te: "Üxohip-tox kummuhnãg!" kaxãy.

24 Pa 'ãxop xohix te Topa pupi hãm'ãktux, 'ihã' kuxa mãm hok xop mõxakux, puxix hãm'ãpax, tu yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk tu' yãyhãhup, ha Topa te' kopit putup, hamñn te hãmyümmüg hah.

25 Ha Topa te hãmpe'paxex yümmügãp-tup, yãy nã'xup putup, 'ukuxa te' yãy tu', tu: "Ya hamñn! Topa te 'ãxop mütik pip!" kaxãy.

Hãpxopmã max 'ihã yãy kotïnnã' pip

26 'Ükxape xop, 'ate xe xa hãm'ãktux putup. 'Ãxop yãykotïnnã' pip 'ihã', yã' max 'ãxape 'um kutex, nãy Topa 'ãktux max, xi' nõy hãmyümmügã', xi' nõy te Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux, Topa te' yümmügã tu' xuktux. Xi' max, 'anõy yãy'ax puknõg hã tu yãy, xi' nõy te yãy'ax yõg hãmyümmüg'ax 'ãktux, tu tikmũ'ün yãy yãy'ax hã hãmyümmügãhã', puyi' kuxa mãm xop xohix mõ'nlyñam.

27 'Ãxop 'um yãy'ax puknõg hã 'ãyãy putup, 'ihã 'ãyãy, 'ãp-xet yãy hãmãxap, xik-nãy tu' nõy yãy, xik-nãy tu' noy, tu mõktu yã tikoyuk yãy, tu' hip, pu' nõy 'üyãy'ax puknõg hã' yãnãn, nãy tikmũ'ün yãy yãy'ax hã' xuktux, puyi' xohix hãmyümmügã'.

28 'Üxip hok tik te' yümmügã', ha ta' kux, tu yãy pu hãm'ãktux, xix Topa pu hãm'ãktux yãy kuxa kopah.

29 Tikmũ'ün 2 tu yãy kux, pe 3 tu yãy kux, xa' hip, pu' nõy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hãm'ãktux, 'ok pe' koxuk puknõg pupi hãm'ãktux.

30 'Üxape yok, tu hãm'ãktux putup, 'ihã' nõy te Topa pupi hãm'ãktux, puxix tikmũ'ün mãxap

hā hām'āktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'āktux 'ūyānān tu 'āktux.

31 'Āxop xohix te Topa pupi hām'āktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'āktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'āktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup.

32 Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix yāy mūn xat, 'ok pe' max hām'āktux, 'ok pe' kummuk hām'āktux.

33 Yā Topa te yūmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāykotīnnānā' pip.

34 Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'āktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah.

35 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpxox yīkopit. 'Ūn te hām'āktux, 'īhā' xohix yāykotīnnāhā' pip, puxix tu hupmā'.

36 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā'? 'Āmhok.

37 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō' ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopxix xa hāmyūmmūgā'. Yūmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'.

38 Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyipkox pip hok kamah.

39 'Ūkxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'āktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max.

⁴⁰ Pāyā hāpxopmā māynāg, 'Ihā yāykotīnnāhā' 'āpip.

15

Kunnix te putpu' hi'

¹ 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ka' xaxok. 'Āxop te hām'āpak, yā 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'.

² Yā hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu' mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuktux, yā hām'āktux xe'e', hu: Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet te' xuktux,

⁴ ha nō hāpkot, ha 'āmnīy 3 nōg, 'Ihā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet te' xuktux,

⁵ ha Pet te Kunnix pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop te 12 te' pēnāhā',

⁶ hak-nāy tu tikmū'ūn te 500 te' pēnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok te 500 te' pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā' yāg xakix hittap.

⁷ Hak-nāy tu Tiak te' pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te' pēnāhā'.

⁸ Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā', 'ūka'ax hāk kuxa te yūmūg xuxyā kopa' yūm ka'ok.

⁹ Yā 'āte mō'pok xop hāk ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk, tu yāyhāup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', huk xax te kutuk.

¹⁰ Pa Topa te 'ā hāmmaxnāhā', huk mōgkutnāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha mō'pok xop nōy

hăpxopmă kutōgnăg, pak puxet'ah, yă Topa tek ka'ogăhă', 'üyÿ hăpxopmă ka'ok.

¹¹ Yÿ 'âtep yûmmûg putup'ah, 'ok pek hăm, 'ok pe yăk nôy hăm, pak mûg xohix te hăm'âpak max'ax 'âktux, ha 'âkuxa mâm ka'ok hăm'âktux'ax kopah.

Yûmû'âte putpuk hip-tup

¹² Hak mû'âte Kunnix te putpu hi'ax 'âktux. Tep te xÿ 'âxop 'ûm te: "Yûmûg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnăg," kaxÿ.

¹³ Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah.

¹⁴ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mûg hitop hă hăm'âpak max'ax 'âktux, ha yă 'âkuxa kama 'ûhitop hă' mâm.

¹⁵ Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mûg yă' koit, 'ihă Kunnix putpu hi'ax 'âktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yă Kunnix putpu hînnă hok kamah.

¹⁶ Pax pu' xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok.

¹⁷ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'âkuxa hitop hă' mâm ka'ok Kunnix kopah, ha 'âkuxa tup 'ohnăg. Yă' kummuhnăg.

¹⁸ Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mâm, tu Topa yõg putat hă' mõg hok, puxix tu Topa hăptox hă' pi nõmhă'.

¹⁹ Pax hăm tup-xet hă yûmû 'âte Kunnix hip, xix pexkox hă yûmûg mõg hok, puxix yûmûg kuxa xakix putûmnăg, yûmûg hittup 'ohnăg tu', ha' kuxa mâm hok xop tu hittup.

²⁰ Pâyă Kunnix te putpu hi xe'ëgnăg, 'âte hăpxe'e 'âktux, yÿ' xakix xop te putpu' hip-tup kamah.

21 Tik puxet 'Anão te hãpkummuk mîy, yîy yâ' xohix xakix, hã kaxîy tik puxet nôy te' putpu' hînnâhâ'.

22 'Üxohix xakix mõnâyxop te mäxap 'Anão hah, hã kaxîy 'üxohix te putpu' hip-tup, Kunnix hâh. Yâ Kunnix te' putpu' hînnâp-tup.

23 Tu ta putpu' hi hâmäxap, hak-nây tu Kunnix yõg tigmû'ün hip-tup, 'ihâ Kunnix putpu' nûn.

24 Yâ hâmyâxatamuk ka'ax xohix yõg xox putox, ha Kunnix te hãpkummuk xop yõg xexka xop xohix nôñâp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nôñâp-tup, nûy Topa yûmûg Tak ha' nûnnâ', puyîy Topa pu' yîpkox pi'.

25 Ha Kunnix te' xat putup, tu mõktu Topa te' gâyxop kuxyâ', tu mõktu hâmgây xop xohix kuxyâhâ', tuk-tok Kunnix ha' nûnnâp-tup, pu tu' nôa'.

26 Ha' ka'ax hã Topa te' xat putup, puyîy tigmû'ün xakix hok,

27 yîy Topa yõg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nûnnâhâ', pu tu' yîpkox pi'", kaxîy. Pâyâ Topa mûn xexka', tu Kunnix ha' nûnnâ'ax hâmgây xop yõg xexka xop,

28 tu' kuxyâhâ', puxik-tok te yây Tak pu' yîpkox xihip, pu tu' xat, tu' hép xop xohix xat'ax, 'üxexka xe'ëgnâg tu'.

29 Tigmû'ün 'ûm te' nôy xok tup-tox pix, yîy 'âte 'âyîkosit, hu: Teptu xatep-tox pix 'âxape xok pupi', 'ihâ xate' putpu' hi'ax 'âktux hok?

30 Xik mû'âg. Tep tuk mûg xûy, xik mûg xakix putûmnâg, nûy hâm'âpak max'ax 'âktux?

31 'Ükxape xop, 'âte xa hâm'âktux, tu hâpxe'e 'âktux. 'Âmnîy xohix 'ihâk xok putûmnâg. 'Âte xa

hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te hāpxomā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

³² Hōmāk xip nūnte kōmēn 'Epex tu', ha' gāy xop te hāmgāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūgmax 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, kopxix max yūmūg hāpxomā hāmpuknōg xop putuk, ha: "Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'ihā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxomāhā'.

³³ Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah.

³⁴ Āpu hāpxomā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

³⁵ Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "Ūyīn te xīy?" kaxīy.

³⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'ihā' xok, pu tu' xokax.

³⁷ Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīnmūn'ah.

³⁸ Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

³⁹ Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā' nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

⁴⁰ Ha pexkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

41 Mäyõn max, tu häptupmähä', ha mäyõnhex max, tu 'ämniy tupmähä', ha mäyõnnäg xop xohix max kamah, tu häptupmä nõy. 'Ap nõy putuk'ah.

42-43 Ha kaxiy 'üxakix xop te putpu hip-tup. 'Üyin yã hahäm yõg, ha nõ häpkot, 'ükummuk tu', yã' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ihä' yïn tup, tu yïn ka'ok, tu yïn max, 'a xep xok putup'ah.

44 Putpu' hi, 'ihä yã pexkox yõg yïn. 'Üyin hittap yã häm yõg, ha' yïn tup pexkox yõg.

45 Yïy Topa yõg tappet te: "Tik te mäxap 'äxet'ax 'Anão, ha Topa te' hïnnähä", kaxiy. Pa 'Anão nõy 'äxet'ax Kunnix, tu häpxohix hïnnähä'.

46 Tu häm yõg yïn mÿ hämäxap, nûy kunäy tu pexkox yõg yïn mÿ.

47 Ha 'Anão te mäxap mÿ, 'ihä häpkõnõn hää' mÿ, pa 'Anão nõy te pexkox tu' nûn.

48 Häm xexka yõg xop te häm yõg 'Anão putuk, ha pexkox yõg xop te 'Anão nõy putuk, nõm te pexkox tu' nûn.

49 Yümu'äte häm yõg tik putuk nõmhä, päyä tik nõy te pexkox tu' nûn, ha yümu'äte Kunnix putuk putup.

50 'Ükxape xop, 'äte xa hämyümmügäp-tup, hu: Tikmû'ün yïn yã häm yõg, ha' yïn xi' hep 'äta hää' mÿ, yïy Topa pënä hok pexkox kopah, tu pexkox yõg häpxop pop hok kamah.

51 'Üg 'äpax, nûy häm'äktux xe'e 'äpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. päyä yümu'äp-tup pexkox yõg tikmû'ün,

52 häpxip 'ohnäg 'ihä', tikmû'ün pa xax te kutägnäg, 'ihä yümu'äp-tup pexkox yõg tikmû'ün, 'ihä mïxux xop tut käyäp-tup. Ha' xakix xop te

putpu hip-tup, 'üyïn yã pexkox yõg yïn, tu putpu' hip-tup, ha yñmñ'âte yãyhäp-tup kamah.

⁵³ Yã Topa te hãm yõg yïn xit putup, nñy pexkox yõg yïn hã yñmñg mõ'tat 'üyänän tu', pu tu xakix'ax xop yãyhã xakix hok xop,

⁵⁴ Ha pexkox yõg yïn hã mõ yñmñg tat putup, 'üyïy yñmñg xakix hok, yã Topa te' xat putup, nñy yñmñg xakix kuxyã', 'üyïy yñmñg hi xe'ëgnäg mõ kumak mog. Yã Topa yõg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmñ'ñn xep xakix hok, yïy Topa te' xñy'ax kuxyã kamah, Topa mñn ka'ok xe'ëgnäg tu'."

⁵⁵ "Tep tu tikmñ'ñn xohix xñy?" kaxñy.

Teptu tikmñ'ñn xohix xakix?" kaxñy.

⁵⁶ Yã tikmñ'ñn xohix te hãpkummuk mÿ, tu' xat'ax pu' yïpkox 'ohnäg, hu' xohix xñy, hu' xohix xakix.

⁵⁷ Pa yñmñ'âte Topa pu hãm'âktux, tu: "Ãmax Topah. Xatek mñ ka'ogähã', 'üyig mñg xakix hok, yãk mñg xuxyã Yeyox Kunnix tek mñg hñnnä xe'ëgnäg," kaxñy.

⁵⁸ Yïy Topa yõg putat hã 'ämöy kuma 'ämög. Topa pu hãpxopmä max, yã yñmñg xuxyã te xa pagoptup, 'ãxop te' yñmmñg.

16

Paot te tayñmak pop mõg putup hãpxexka Yonex tu'

¹ Hõmä 'âte hãpxexka Ganax yõg kuxa mãm xop pu hãmyñmmñgähã', pu tayñmak pop, nñy Yonex yõg 'ühok xop pu mõ'kutnä'. Yã' max 'ãxop kaxñy pop kamah, nñy hok pu popmä',

² yīy: Yenomīn xohix 'ihā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te' pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'ihāk nūn.

³ Tuk xupep 'ihā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'ihā 'āxop te tik xop yīmōgatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoyanēn hah.

⁴ Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmpē'paxex

⁵ 'Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg,

⁶ Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxī hā, ha 'āxop 'hā 'āte'ax, pu 'āte hāpkumep kumaknāg.

⁷ 'A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸ Nūn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pētekot mīy,

⁹ puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰ Timōn xupep 'ihā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'.

¹¹ Pūyā Tīmōn pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'ihā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹² 'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik, pa tute hāmpē'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

13 'Ög pa mõxip, 'ãkuxa mäm ka'ok. 'Ãkuxänõg hok, nüy ta 'aka'ok.

14 'Apu 'ahäm, 'Ihä 'änöy putup pax xexka'.

15 'Ãxop te 'Exteo yümmüg, xi' xape xop. Nõm xop kuxa mäm hämäxap häpxexka Genex tu', tu Topa yõg tikmū'ün pu häpxopmä max. 'Äte xa tu' xak, yäk xape xop,

16 pu nõm xop xi' xape xop yõg häpxopmä'ax tat, tu häm'äpak, nüy nü müistik häpxopmä, xa hää tu tehet.

17 'Ügkuxa hittup, 'ükxape xop nüñ, hak kuxa hittup. Yä 'Exteo nüñ, xix Potõnän nüñ, xix 'Ahkax nüñ, ha mõgnïynäm 'ãxop pupi', 'ãxop pip hok hah.

18 Ha mõgnïynäm xexka', tu mõ'änïynäm kamah. 'Äte' yümmüg. Yä' max yümü'äte nõm xop 'äktux max.

19 Häpxexka 'Ax yõg kuxa mäm xop te 'äneo. 'Ak xix Pinixit te 'äneo, xi' kuxa mäm xop te nõm pet tu yäytu nü'nähä', tu 'äxop pu 'äneo hõm.

20 Hayümmüg xape xop nünte' pip, tu xa 'üyimä'öy, tu 'ämüg putup yäy kep hää, 'äp-tup pax tu'.

Yümüg xape xop xohix pu 'äneo hõm, 'ügmün pupi 'äneo.

21 'Äte tappet kup paha', nüy tappet mÿ, hu: 'Ügmün Paot te xa 'äneo.

22 Nõm xop te yümüg xuxyä putup nõg, püyä Topa nõm hää häpkummugä'. Yä yümüg xuxyä nüñ putpu', yïy mä', Yäyä'!

23 Püyä yümüg xuxyä Yeyox xa hämmaxnä'!

24 Yä 'äte 'ãxop xohix putup pax Yeyox Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

Topa Yōg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maxakalí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Maxakalí

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
a212b59e-62d7-5a38-9773-b0ce1d5b248b